

EUROPEAN ENERGY A/S

Gyngemose Parkvej 50
2860 Søborg

29. marts 2023

§25-tilladelse til opstilling af vindmøller, Blåhøj Øst

Afgørelse

Ikast-Brande Kommune, Miljø- og Byggeri, meddeler hermed tilladelse til etablering af tre vindmøller øst for Blåhøj, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten for projektet. To af vindmøllerne etableres på matr.nr. 2i Hallundbæk By, Blåhøj, mens den tredje etableres på matr. nr. 6q Hallundbæk By, Blåhøj.

Tilladelsen meddeles efter miljøvurderingslovens¹ § 25 på grundlag af Natura 2000 konsekvensvurderingen efter habitatbekendtgørelsen², vurderingerne omkring overfladevandområder og grundvandsforekomster jf. indsatsbekendtgørelsen³, Ikast-Brande Kommunes Kommuneplan, bygherres ansøgning og miljøkonsekvensrapport samt resultatet af de offentlige høringer der er foretaget.

Det er en forudsætning for meddelelse af tilladelsen, at projektet ikke afviger fra det, som er beskrevet i projektbeskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten og bygherres ansøgning til projektet.

Derudover meddeles tilladelsen på vilkår, som tager udgangspunkt i de miljøpåvirkninger der er redegjort for i miljøkonsekvensrapporten, herunder de forslag til afværgeforanstaltninger der er indarbejdet i projektet under de enkelte miljøtemaer oplistet i rapportens ikketekniske resume.

Endelig er der stillet vilkår, som tager udgangspunkt i de bemærkninger Ikast-Brande Kommune har modtaget i høringsperioden.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

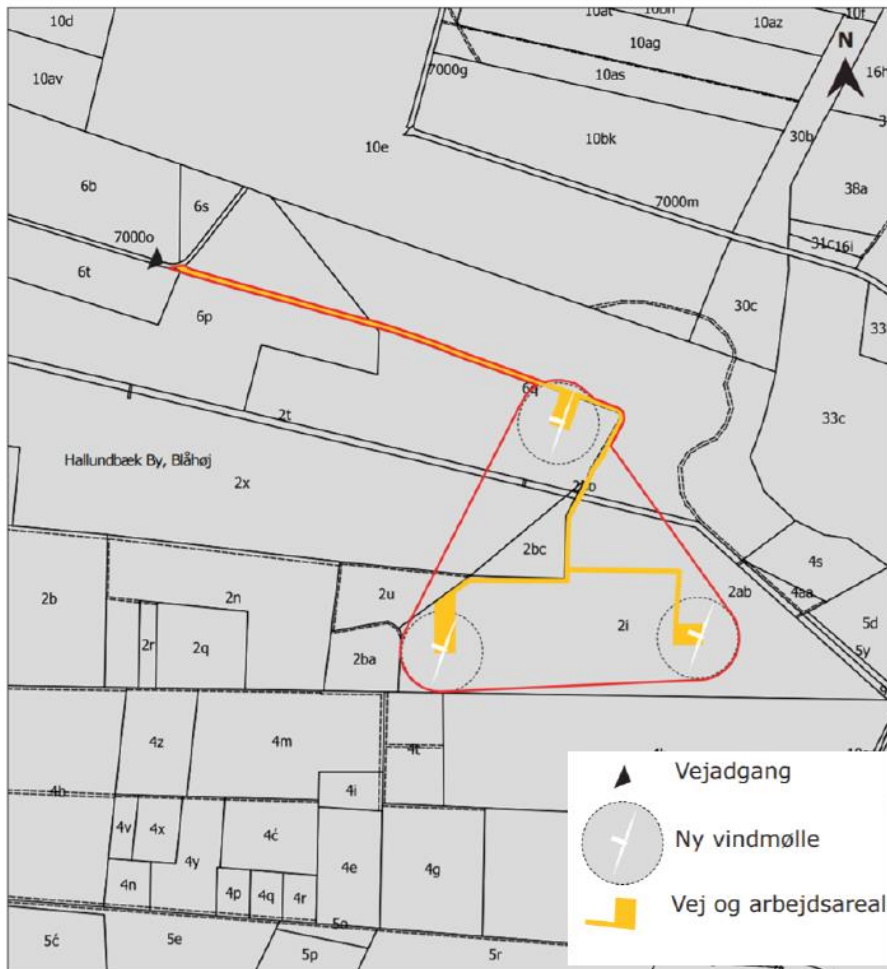
² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599604000

Sagsbehandler:
Birgitte Hansen
E-mail:
bimad@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603341
Sagsnr.:
01.16.06-P19-1-21

Det konkrete projekt og de indretningsmæssige rammer som er fastsat i planlægningen fremgår af nedenstående figur.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

Generelt

1. Vindmøllerne etableres i overensstemmelse med kommuneplantillæg 42 og lokalplan 314 for et teknisk anlæg, vindmøller, Blåhøj Øst samt tilhørende miljøvurderinger.
2. Der meddeles byggetilladelse og øvrige tilladelser som er nødvendige for at realisere projektet.
3. Eventuelle skader på veje i forbindelse med anlæggelse af vindmøllerne skal udbedres for vindmølleopstillers regning.
4. Der må etableres et permanent kørefast areal på mellem 1.500 og 2.500 m² ved hver vindmølle.
5. Der må etableres en adgangsvej til projektområdet fra Buelundvej, og derudover anlægges en permanent kørevej med en bredde på 5,5 meter til hver vindmølle. Vejene kan anlægges med en

overflade af stabilgrus og en bund af sten eller andet godkendt materiale. Vejene kan benyttes som tilkørselsveje i forbindelse med drift og vedligeholdelse af vindmøllerne, samt som tilkørselsveje i forbindelse med den landbrugsmæssige drift af arealet som ligger omkring vindmøllerne.

6. Der kan ved én af vindmøllerne etableres to teknikbygninger og en koblingsstation/stepup-transformer med et samlet areal på 100 m² og en højde på maks. 7 meter.
7. Vindmøller der ikke længere er i drift, skal fjernes senest et år efter at driften er ophørt. Fundamenter og andre støttestrukturer samt bebyggelse skal i den forbindelse ligeledes fjernes.

Vindmøllespecifikationer

8. Vindmøllerne skal etableres med et lukket rørtårn og må have en maksimal totalhøjde på 167,5 meter, en maksimal rotordiameter på 155 meter og en navhøjde på mindst 90 meter.
9. Hver vindmølle må have en kapacitet på maksimalt 7 MW, hvilket giver en maksimal samlet kapacitet for de tre vindmøller på 21 MW.

Vilkår i forbindelse med opsætningen

10. Afstanden fra den enkelte vindmølle til nærmeste nabobeboelse skal være mindst fire gange vindmøllens totalhøjde.
11. For at dokumentere at afstandskravet er overholdt, skal en landinspektør foretage opmåling af afstanden i forbindelse med opsætningen af vindmøllerne. Landinspektørens opmåling indsendes til Ikast-Brande Kommune snarest muligt og senest tre måneder efter vindmøllerne er blevet opsat.
12. Ved midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med støbning af vindmøllefundamenter skal oppumpet vand bortledes til nedsivning i lavninger der ligger inden for ca. 100 meter fra hvert oppumpningssted. Det skal sikres, at det oppumpede vand ikke udledes direkte til nærtliggende vandløb.
13. Der kan ikke ske grundvandssænkning ved vindmølle nr. 1 og vindmølle nr. 3 samtidigt af hensyn til nedsivningskapaciteten i dette område.
14. Grundvandssænkningen skal ske i vinterperioden mellem 31. oktober og 31. marts.
15. Vindmøllerne må ikke nettilsluttes med automatisk drift før alle tre vindmøller er opsat.

Støjvilkår

16. Gældende støjkrav skal overholdes hos alle naboer i hele anlæggets levetid.

Inden møllerne opføres skal vindmøllerne anmeldes til Ikast-Brande Kommune efter retningslinjerne i bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Anmeldelsen skal vedlægges dokumentation for, at støjgrænserne i vindmøllebekendtgørelsen kan overholdes.

17. Når vindmøllerne er sat i drift, skal der iværksættes støjmålinger og -beregninger som dokumentation for, at bekendtgørelsens støjgrænser ikke overskrides. Disse skal foretages af et dertil akkrediteret firma. Dokumentationen skal fremsendes til kommunen senest 3 måneder efter, at vindmøllerne er sat i drift. Støjmålinger og -beregninger skal udføres i overensstemmelse med bekendtgørelsens bestemmelser. Hvis målinger og beregninger viser, at vindmøllerne ikke overholder grænseværdierne, skal der foretages en tilstrækkelig støj-dæmpning så kravene overholdes. Kan støj-dæmpningen ikke gennemføres, skal driften indstilles.

Skyggevilkår

18. Ingen nabobeboelser må udsættes for mere end 10 timers skyggekast om året (beregnet som reel skyggetid med WindPro (Shadow) eller tilsvarende program). Vindmøllerne skal have installeret teknik og software, der gør det muligt at stoppe møllerne og begrænse det reelle skyggekast i nødvendigt omfang. Vindmølleeejer skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne forevise dokumentation for overholdelse af kravet om maksimalt 10 timers skyggetid fem år tilbage.

Vilkår af hensyn til bilag IV-arter

19. Det skal sikres, at vindmøllerne ikke medfører negative påvirkninger på forekomst af flagermus på grund af kollisioner med møllevingerne.
Et system skal sikre, at vindmøllerne stoppes om natten fra solnedgang til solopgang i perioden fra 15. juli til 15. oktober ved vindhastigheder under 5 m/sekund (ved navhøjde), som er de tidsrum, hvor store insektansamlinger ved vindmøller forekommer.
20. Hvis Ikast-Brande Kommune finder, at vindmølleeejer efter opstilling på baggrund af konkrete undersøgelser af området kan godtgøre, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af flagermus i området, kan vilkåret efter kommunens bestemmelse bortfalde.

Tilladelsens bortfald

Tilladelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet, inden 3 år efter den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Projektet

Projektet omfatter tre ens vindmøller med en totalhøjde på op til 167,5 meter målt fra terræn til vingspids i øverste position. Den maksimale rotordiameter vil være op til 155 meter og navhøjden vil være mindst 90 meter. Hver vindmølle må have en kapacitet på maksimalt 7 MW og den samlede kapacitet for de tre vindmøller vil være på 21 MW. Mølledesignet er traditionelt dansk med tre vinger, et vindmøllehus og et rørtårn. Vindmøllerne etableres på et fundament, som kan være på op til ca. 20 meter i diameter og ca. 3-4 meter i dybden.

Vindmøllerne opstilles i et trekantsmønster med en indbyrdes afstand på ca. 490-495 meter, og opstilles på arealer der i dag fungerer som landbrugsarealer. Der er derfor behov for at etablere køreadgang til projektområdet, og det skal være muligt at køre frem til hver vindmølle. Adgangsvejen etableres på den eksisterende markvej, som går fra Buelundvej og ind til den nordligste vindmølles placering i projektområdet. Fra den nordligste vindmølle etableres en vej som mellem de to øvrige vindmøller deler sig ud til hver vindmølle. Den del af adgangsvejen der etableres i forlængelse af den allerede eksisterende markvej, etableres på areal der i dag udnyttes i forbindelse med markbrug. Adgangsvejen er ca. 5-6 meter bred. Ved sving sikres svingarealer, og ved kranpladserne sikres bakke- og vendemuligheder, således at store transporter kan manøvrere i området. Der kan lægges køreplader i svingene og på dele af markarealerne som midlertidige løsninger, som nemt kan fjernes igen.

Derudover etableres kørefaste arealer omkring hver vindmølle, så det er muligt at opnå adgang til hver vindmølle i forbindelse med servicering af dem. Hvert kørefast areal er på ca. 1.500 – 2.500 m². Det kørefaste areal forventes at dække en del af den enkelte vindmølles fundament.

Området

Vindmøllerne opstilles inden for området defineret i lokalplan 314 for et teknisk anlæg, vindmøller, Blåhøj Øst. Inden for projektområdet er der registreret et beskyttet vandløb, som løber tværs gennem projektområdet og dermed mellem vindmøllernes placering.

Umiddelbart uden for projektområdet er der registreret mindre arealer som er omfattet af beskyttelse jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Registreringerne omfatter mindre arealer med eng, sø og hede.

Derudover er der i umiddelbar nærhed af projektområdet mod syd registreret et større areal med mose. Mosearealet ligger i mere eller mindre forlængelse af øvrige § 3-beskyttede arealer. De øvrige § 3-beskyttede arealer er primært udpeget som hede eller mose.

Det nærmeste Natura 2000-område er område nr. 70 som er habitatområde H63 Mose ved Karstoft Å, der ligger ca. 600 meter nord for den nordligste placerede vindmølle. Natura 2000-område nr. 86 (Habitatområde nr. 61) Skjern Å ligger i en afstand af ca. 14 km i fugleflugtslinje. Projektområdet er forbundet med habitatområde nr. 61 via Tilløb til Harpes Bæk, Harpes Bæk og Karstoft Å. Det nærmeste Natura 2000-område der er udpeget som fuglebeskyttelsesområder er nr. F48 Hedeområder ved Store Råbjerg, 14 km mod syd og nr. F37 Borris Hede, 19 km mod vest.

Vindmøllerne skal opstilles på to matrikler, der begge drives som landbrugsjord. Området omkring vindmøllernes placering er ligeledes primært landbrugsjord, hvor de enkelte marker er adskilt af læhegn. Derudover er der mindre arealer med bevoksning eller skov. Der er mere end 800 meter til nærmeste areal med registreret fredskov, og vindmøllernes fundament placeres uden for skovbyggelinjen.

Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten

I forbindelse med European Energy A/S' ansøgning til Ikast-Brande Kommune om tilladelse til at opføre tre vindmøller øst for Blåhøj, har European Energy A/S fået udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som beskriver projektet og hvilke påvirkninger det kan forventes at have på naturen, dyrelivet og naboejendommene til projektet.

Ikast-Brande Kommune har jf. miljøvurderingsloven § 24 gennemgået rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise med henblik på at sikre, at den opfylder kravene i miljøvurderingslovens § 20.

Offentlighedens inddragelse

Inden miljøkonsekvensrapporten blev udarbejdet, har Ikast-Brande Kommune foretaget en scoping af projektet, hvor der blev indkaldt til idéer til og afgrænsning af de emner som miljøkonsekvensrapporten skulle behandle.

Efter miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse var udarbejdet, blev materialet sendt i høring, så alle interesserede og offentligheden generelt kunne indsende bemærkninger til projektet. Ikast-Brande Kommune har taget bemærkninger i betragtning, og på den baggrund foretaget justeringer i afgørelsen.

Der er i høringsfasen, jf. miljøvurderingslovens § 35 stk. 5, indkommet 68 hørings svar. Hørings svarene er blevet gennemgået og vurderet men har ikke givet anledning til ændringer af vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten

Af de indkomne høringssvar kan fremhæves:

- Placering ift. naturområde/Større uforstyrret landskab/Kulturmiljø/værdifulde landskaber
- Påvirkning af §3 beskyttede arealer
- Påvirkning af Harpes bæk, Karstoft Å og Skjern Å - Okkerudfældning
- Påvirkning af bilag 4 arter
- Påvirkning af øvrige arter
- Påvirkning af Natura 2000/Habitatområde H63
- Påvirkning af spredningsveje
- Samspil med Øvrige planer/programmer
- Påvirkning af Skovarealer
- Alternativer i forholdt til klima
- Påvirkning af drikkevand
- Visuel Påvirkning
- Opstillingsmønster i trekant
- Afmærkning/belysning
- Skyggekast
- Støj
- Samspil med øvrige vindmølleområder
- Den politiske aftale
- Miljørapportens indhold og byrådets behandling af miljø- og miljøkonsekvensrapport
- Påvirkning af lokalområdet
- Grøn Pulje
- Påvirkning af menneskers fysiske og mentale helbred
- Manglende lokal opbakning
- Erfaringer fra andre projekter og klagenævnsafgørelser
- Klager til Nævnenes hus
- Nedtagning og genanvendelse
- Mistillid til udviklere og Ikast-Brande Kommune
- Vindmøllestrøm er ikke grønt
- Modstand mod øvrige/kommende projekter

Vurdering og begrundet konklusion

Påvirkning på Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Projektområdet ligger ikke i et Natura 2000-område og det nærmeste Natura 2000-område er N70 Mose ved Karstoft Å, der omfatter habitatområde H63, ligger i en afstand af ca. 600 meter mod øst. Det fremgår af Natura 2000-planen for perioden 2016-2021 for Natura 2000-område N68 Skjern Å, at udpegningsgrundlaget omfatter følgende naturtyper: søbred

med småurter, kransnålalge-sø, brunvandet sø, våd hede, tidvis våd eng, nedbrudt højmose, hængesæk og tørvelavning⁴. Af det opdaterede udpegningsgrundlag for habitatområdet fra februar 2022 fremgår det, at naturtyperne våd hede og tidvis våd eng forventes udtaget af udpegningsgrundlaget⁵. Det fremgår af udkastet til Natura 2000-plan for perioden 2022-2027, at disse naturtyper ikke er til stede i habitatområdet⁶.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten⁷, at da det er usandsynligt at vindmøllerne vil kunne påvirke de terrestriske naturtyper på grund af afstanden, er dette emne ikke behandlet. Da der ikke er sammenhængende vandmagasiner mellem projektområdet og habitatområdet, er Ikast-Brande Kommune enig i, at der ikke er påvirkninger fra hverken anlægs eller driftsfasen, der vil kunne påvirke terrestriske naturtyper 600 meter væk.

Derudover ligger Natura 2000-område N68 Skjern Å, der omfatter habitatområde H61, ca. 14 km fra projektområdet mod nordvest. Det fremgår af Natura 2000-planen for perioden 2016-2021 for Natura 2000-område N68 Skjern Å, at udpegningsgrundlaget omfatter bl.a. laks⁸. Laks er ligeledes på udpegningsgrundlaget i udkast til Natura 2000-plan for perioden 2022-2027⁹. Det fremgår af konsekvensvurderingen, at laksene primært findes i den nedre del af Karstoft Å, som derfor også er omfattet af habitatområdet nr. 61. Der er registreret laks i størstedelen af Karstoft Å, men forekomsten højere oppe i vandløbet er mere usikker. Det er beskrevet, at Natura 2000-området potentielt kan blive berørt af den kortvarige grundvandssænkning i forbindelse med etableringen af vindmøllerne, såfremt der udledes okker til vandløbet. Afstanden fra de mulige udledningspunkter ved mølleområdet til nærmeste dele af Natura 2000 området er omkring 14 km.

Det fremgår, at det vurderes at der er en minimal risiko for påvirkning på udpegningsgrundlaget. Vurderingen forudsætter, at alle tre fundamenter støbes på én gang og der dermed udledes fra det samlede projekt på én gang. Ved denne worst case udledning vurderes den maksimale mængde af udledning af vand fra grundvandssænkningen at udgøre omkring 9 % af vandføringen i Karstoft Å. Det er vurderet, at der er en minimal risiko for, at udledning af okker ved en worst case udledt mængde vand vil påvirke laksene eller naturtypen vandløb, selvom afstanden til Natura 2000-området er 14 km. Det er dog beskrevet, at udledningen fra grundvandssænkningen ikke udledes direkte til vandløbet, men derimod nedsives i

⁴ Natura 2000-plan 2016-2021, Mose ved Karstoft Å, s. 9

⁵ Oversigt over habitatområdernes udpegningsgrundlag 2022, s. 29.

⁶ Udkast til Natura 2000-plan 2022-2027, Mose ved Karstoft Å, s. 12

⁷ Miljøkonsekvensrapporten, kap 9.2. Eksisterende forhold, Internationale beskyttelsesinteresser (Natura 2000), s. 75 f.

⁸ Natura 2000-plan 2016-2021, N70 Skjern Å, s. 9.

⁹ Udkast til Natura 2000-plan, N68 Skjern Å, s. 12.

lavninger inden for ca. 100 meter fra hvert oppumpningssted. Dette sikrer, at der ikke udledes okker til vandløbet. Endvidere bemærkes, at hele vandføringen i Harpes Bæk løber igennem et okkeranlæg umiddelbart inden udløb i Karstoft Å. Okkeranlægget er etableret i 1999, og består af 4 bassiner med et samlet vandvolumen på ca. 8200 m³.

Det er beskrevet, at udtørring af vandløb vil kunne medføre iltning af pyrritholdige forbindelser, hvilket potentielt vil kunne medføre en øgning af diffus udledning af okker. Det fremgår dog, at såfremt grundvandssænkningen sker i vinterperioden mellem 31. oktober og 31. marts vil der ikke være risiko for udtørring af vandløb. Dermed er der heller ikke risiko for iltning af pyrritholdige forbindelser som følge af projektet.

Ikast-Brande Kommune har indsat vilkår nr. 13 og nr. 14, for at sikre at der ikke sker en påvirkning. På den baggrund er det kommunens konklusion, at da projektet ikke vil medføre en påvirkning på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, kan der meddeles tilladelse til projektet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er foretaget en kortlægning af hvilke typer flagermus der eksisterer i området, og der er i den forbindelse lavet en opgørelse af, hvor mange af hver art der er registreret. Det fremgår derudover, at det er lagt til grund for vurderingen i miljøkonsekvensrapporten, at yngleområder omfatter områder, som er nødvendige for dyrenes parring eller kurtisering, fødsel, eller opvækst af unger. Det fremgår videre, at definitionen yngleområder også dækker arealer i nærheden af selve yngleområdet, hvis afkommet er afhængigt af disse arealer. Desuden fremgår det, at rasteområder defineres som områder, som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når de er i hvile. Endelig fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at da der er tale om et relativt lavt antal forekomster af flagermus om sommeren, så er det vurderet, at området ikke er et yngleområde for flagermus.

Ikast-Brande Kommune er enig i vurderingen af, at projektområdet ikke er et yngle- eller rasteområde for nogen typer flagermus. Det må dog konstateres, at der forefindes læhegn langs markerne i området, og at der i forbindelse med undersøgelserne er konstateret flagermus i området. Det er kommunens vurdering, at flagermusene må antages at opholde sig i området for at fouragere, og at læhegnene langs markerne måske kan fungere som ledelinjer for flagermus. Det kan derfor ikke afvises, at området måske kan have en økologisk funktionalitet af betydning for flagermusene. Det fremgår af en videnskabelig rapport¹⁰, at mølletårnene kan

¹⁰ Second year post-construction monitoring of bats and birds at wind turbine test center Østerild, Scientific Report from DCE- Danish Centre for Environment and Energy No. 232, 2017

have en samlende effekt på insekter. Da flagermus bl.a. lever af insekter, er der derfor formodninger for, at flagermusene i forbindelse med fouragering kan kollidere med vindmøllevingerne. Det fremgår af EU-Kommissionens vejledning¹¹, at forsigtighedsprincippet er styrende for, om afværgeforanstaltninger kan anses for tilstrækkelige for at opretholde den fortsatte økologiske funktionalitet. Kommunen har derfor, og i overensstemmelse med Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis¹², indsat vilkår nr. 19 om driftsstop i perioden mellem den 15. juli og den 15. oktober.

Ved at indsætte vilkår nr. 19 om driftsstop, er det Ikast-Brande Kommunes konklusion, at der kan meddeles tilladelse til opstilling af vindmøllerne, da projektet ikke kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt i øvrigt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse¹³, at:

"Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at Ikast-Brande Kommune i forbindelse med selve § 25-tilladelsen i tilstrækkelig grad har sikret sig, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for flagermus. Nævnet har lagt vægt på, at det fremgår af § 25-tilladelsens begrundelse, at ved indsættelse af vilkår 18 om driftsstop, konkluderer kommunen, at der kan meddeles tilladelse til opstilling af vindmøllerne, da projektet ikke kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Nævnet finder derudover, at kommunen med fastsættelsen af vilkåret om driftsstop har taget højde for den usikkerhed om flagermusaktivitet i området, som undersøgelsesperioden i september kan medføre."

Nærmeste habitatområde er Mose ved Karstoft Å (H63) som udgør Natura 2000 område nr. 70, hvis udpegningsgrundlag er: Ret næringsfattige søer (3130), Kransnålalgesøer (3140), Brunvandede søer (3160), Nedbrudte højmoser (7120), Hængesæk (7140) og Tørvelavning (7150). Det er vurderet at projektet ikke vil påvirke naturtyperne i H63, da der ikke er

¹¹ Kommissionens "Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC", pkt. 76.

¹² Vilkårene indsættes i overensstemmelse med Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis i MFKN's afgørelse af 15. juli 2021, sagsnr. 21/00640, 20/14004, 21/014003 og 20/14001, og MFKN's afgørelse af 7. juli 2021, sagsnr. 20/12345 og 21/00280

¹³ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 2. september 2022 i sag nr. 22/02601, punkt 3.2.3. Ad 2) Bilag IV-arter, Flagermus.

sammenhængende grundvandsmagasiner mellem projektområdet og habitatområdet.

Med vilkår nr. 13 om grundvandssænkning sikres desuden, at der ikke vil ske direkte udledning til Harpes Bæk, Vestgrenen, og dermed at der heller ikke, hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter, vil være risiko for bl.a. iltning af eventuelle pyritholdige forbindelse i jorden eller okkerpåvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget, herunder laksen, for Natura 2000 område nr. 68 Skjern Å. Det er på den baggrund Ikast-Brande Kommunes vurdering, at afværgetiltagene betyder, at projektet ikke vil medføre en skade på områdets integritet eller på andet måde påvirke Natura 2000 område nr. 68's udpegningsgrundlag og projektet forhindrer ikke realisering af målet om gunstig bevaringsstatus.

Det vurderes derfor samlet, på baggrund af ovenstående, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000 områderne nr. 68 eller 70 og det er derfor kommunens konklusion, at der kan meddeles tilladelse til projektet.

Det er på den baggrund Ikast-Brande Kommunes vurdering, at afværgetiltagene betyder, at projektet ikke vil påvirke naturområdernes udpegningsgrundlag og projektet forhindrer ikke realisering af målet om gunstig bevaringsstatus. Det er derfor kommunens konklusion, at der kan meddeles tilladelse til projektet.

Påvirkning på fugle

Projektområdet ligger ikke i et fuglebeskyttelsesområde, og de nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger henholdsvis 15 og 20 km fra projektområdet. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten¹⁴, at på baggrund af generelle erfaringer vedrørende risiko for kollisioner, må det forventes, at etablering af vindmøller på den angivne placering ikke vil medføre en væsentlig forøget risiko for fugle. Desuden fremgår det¹⁵, at der ikke er gennemført systematiske optællinger af hverken yngle- eller trækfugle, men at der er foretaget i alt fem besigtigelser af området og nærområdet i april, juni, juli, august og september, samt at yderligere oplysninger er data fra eksisterende kilder herunder DOF-basen. I miljøkonsekvensrapporten er oplistet hvilke fugle der er observeret omkring projektområdet. Ud over de nævnte ynglefugle, er der ikke noget der tyder på, at området er et særligt overvintringsområde for disse arter eller en vigtig trækkorridor.

¹⁴ Miljøkonsekvensrapporten, Naturbeskyttelse, Fugle side 13.

¹⁵ Miljøkonsekvensrapporten, kap. 9 natur, Fugle i området, side 80 f.

Det fremgår derudover¹⁶, at der på besigtigelser i foråret, sommeren og efteråret 2020, hvor der er foretaget særlige feltundersøgelser af bl.a. forholdene for traner, da området nærmest er ideelt levested for ynglende traner. Der er derfor udarbejdet en risikovurdering af vindmøllers påvirkning på traner ved Blåhøj¹⁷, og det fremgår, at der er foretaget beregninger af risikoen for, om traner kolliderer med de nye vindmøller. Beregningerne er foretaget ved hjælp af Band-modellen med tilhørende regnearksværktøjer, og Band-modellen er baseret på SNH band Collision risk model. Desuden er beregningerne estimeret ud fra

- antallet af traner der passerer gennem området,
- andelen af det luftrum, fuglene anvender, der bestryges af roto-
rerne,
- hvor stor en andel af fuglene der undviger roto-
rerne, og
- sandsynligheden for at en fugl der flyver igennem det bestrøgne
areal rammes af en vinge.

Af notatets konklusion fremgår, at det antages at traner vil kunne passere gennem mølleområdet op til 1.944 gange om året, men at kollisionsrisikoen er beregnet til at være ca. 0, da traner har en udpræget evne til at manøvrere igennem vindmølleområder og forbi vindmøller uden at kolliderer med dem. Det fremgår videre, at det vurderes, at tranerne vil finde egnede muligheder for placering af reder i lokalområdets hedemoser, og at barriereeffekten vurderes at være ubetydelig.

Om sangsvaner fremgår det af miljøkonsekvensrapporten¹⁸, at den er en almindelig vintergæst i alle dele af Danmark, og at der i Midtjylland ved en vintertælling i 2017 blev observeret spredte flokke ofte i de store ådale, hvor der findes store områder med lavbund. Dette gælder også Karstoft Å øst for Blåhøj, hvor det vurderes at vinterbestanden udgør mellem 50 og 300 fugle. Det fremgår i øvrigt, at ifølge DOF-basen bliver markerne omkring projektområdet kun sjældent besøgt af sangsvaner, hvilket sandsynligvis skyldes at markerne er relativt små og med dårligt udsyn pga. levende hegn. Derudover vurderes det, at sangsvanernes flyveruter mellem deres primære overnatningssteder i Rævlingmose, Karstoft Å og de primære fødesøgningsmarker omkring Karstoft Å ikke krydser projektområdet. Det vurderes ud fra omfanget og antallet af fugle, at der ikke er en væsentlig risiko for kollisioner mellem sangsvaner og projektets vindmøller.

¹⁶ Miljøkonsekvensrapporten, kap. 9 Natur, side 74.

¹⁷ Appendiks IV til miljøkonsekvensrapporten, Vindmøller og traner ved Blåhøj, Risikovurdering af 3. november 2020.

¹⁸ Appendiks VI til miljøkonsekvensrapporten, Sangsvaner ved Blåhøj, med kommentarer om andre svaner samt gæs af 17. december 2020.

Ikast-Brande Kommune har noteret, at det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse¹⁹, at:

”Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Ikast-Brande Kommunes vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, for så vidt angår miljøkonsekvensrapportens beskrivelse af projektets påvirkning af fugle på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, jf. lovens bilag 7, jf. § 20, stk. 4.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektets påvirkning af fugle, herunder om projektet kan medføre sådanne forringelser af levesteder for arter på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I, at det kan påvirke arterne på bestandsniveau som omhandlet i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 4, 2. pkt. Der er i miljøkonsekvensrapporten inddraget tilgængelig relevant viden om forekomsten af fugle og disses færden i og omkring projektområdet fra DOF-basen, ligesom der er blevet foretaget en række besigtigelser af området.

Særligt i forhold til traner lægger Miljø- og Fødevareklagenævnet vægt på, at vurderingen i miljøkonsekvensrapporten er baseret på konkrete feltundersøgelser foretaget over flere dage i forskellige perioder i 2020, ligesom der er inddraget relevante videnskabelige studier i vurderingen. I undersøgelsen af traner er der foretaget en vurdering af kollisionsrisikoen, ligesom der er foretaget en vurdering af risikoen for fortrængning og barriereeffekt. Derudover fremgår det af undersøgelsen, at det er en rimelig vurdering, at tranerne fortsat vil kunne yngle i Hallundbæk Mose trods møllernes tilstedeværelse. Det er desuden sandsynligt, at det med den tætte bevoksning i Hallundbæk Mose og det levende hegn mellem mosen og marken med møllerne ikke er muligt for tranerne at se møllerne. Nævnet har ligeledes lagt vægt på, at der er udarbejdet en selvstændig vurdering af sangsvaner med kommentarer om andre svanearter samt gæs. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ligeledes, at Ikast-Brande Kommune i tilstrækkelig grad har sikret sig, at miljøkonsekvensrapporten belyser projektets påvirkning i forhold til de øvrige fuglearter, som klager har anført. Nævnet har lagt vægt på, at det af miljøkonsekvensrapporten fremgår, at vindmøllerområdet ikke er et væsentligt ynglefugleområde eller et område med væsentlige fugletræk, og at projektet derfor ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af ynglefugle i området.”

Ikast-Brande Kommune konkluderer på den baggrund, at vindmøllernes påvirkning på fugle i området er tilstrækkeligt belyst, og at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på ynglefugle i området.

¹⁹ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 2. september 2022 i sag nr. 22/02601, punkt 3.2.4. Ad 3) Fuglebeskyttelsesdirektivet.

Påvirkning på målsatte vandforekomster og § 3-beskyttet natur i forbindelse med opstilling af vindmøllerne

Når projektet er i drift, vil der hverken være påvirkning på målsatte forekomster, § 3-beskyttede vandløb eller øvrige § 3-beskyttede naturtyper. I forbindelse med anlægsfasen med opstilling af vindmøllerne, skal der etableres et fundament til hver vindmølle. For at kunne etablere fundamenterne, forventes det at der er behov for at foretage en midlertidig lokal grundvandssænkning. Der kan ved etableringen af vindmøllerne være en risiko for påvirkning i forbindelse med grundvandssænkningen. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten²⁰, at et beskyttet vandløb løber igennem projektområdet. Det fremgår derudover, at ingen vandløb bliver påvirket af projektet i driftsfasen²¹, herunder heller ikke vandløbet som løber gennem projektområdet, da der er ca. 100 meter mellem vandløbet og vindmøllerne.

Det fremgår af Miljøministeriets miljøgis²², at der ikke er målsatte terrænnære grundvandsforekomster inden for projektområdet. Der er derfor ingen påvirkninger på terrænnært grundvand. Derudover er der to grundvandsmagasiner i området – et regionalt og et dybt. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten²³, at da projektet ikke medfører øget forurening eller påvirker mulighederne for at opnå en god økologisk tilstand i disse grundvandsmagasiner, vil der ikke ske en påvirkning herpå.

Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at ved at indsætte vilkår nr. 12 om nedsivning af oppumpet grundvand skal ske i umiddelbar nærhed af hvert oppumpningssted, sikres det på bedst mulig vist, at der ikke sker en påvirkning på grundvandsforekomster i projektområdet, da nedsivningen sker lokalt til samme terrænnære magasin som det er oppumpet fra.

Det fremgår videre, at vandløbet der løber igennem projektområdet, ikke er målsat, men at det leder til vandløbet Harpes Bæk, som er et målsat vandløb. I Harpes Bæk er den økologiske tilstand for smådyr moderat, for vandplanter er der en høj økologisk tilstand, for fisk er den økologiske tilstand ringe, hvilket giver en samlet ringe økologisk tilstand. Den kemiske tilstand og tilstanden for de nationalt specifikke stoffer er ukendt.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i nærheden af projektområdet findes en del områder med § 3-beskyttet natur i form af vandhul-

²⁰ Miljøkonsekvensrapporten, Beskyttede naturområder (§ 3 i Naturbeskyttelsesloven) og fredskov, Vandløb, side 79.

²¹ Miljøkonsekvensrapporten, Vandløb, side 90.

²² <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3tilstand2021>.

²³ Miljøkonsekvensrapporten, kap 2.2 Miljøkonsekvenser, Geologi og grundvand, side 11.

ler, vandløb, hede- og højmose. Det fremgår videre, at de beskyttede områder ikke påvirkes af møllefundamenter eller adgangsveje – hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen. De § 3-beskyttede vandløb ligger omkring 100 meter fra placeringen af nærmeste vindmølle, og det fremgår af konsekvensvurderingen²⁴, at såfremt grundvandssænkningen foretages i sommerperioden, vil der være en meget lille risiko for, at der kan ske en kortvarig udtørring af § 3-beskyttede vandløb. Derudover fremgår det, at hvis grundvandssænkningen foretages i vinterperioden, vil arbejdet ikke udgøre nogen risiko for vandløbene. Størstedelen af vandføringen kommer fra områder der ikke berøres af projektet, og fordi der desuden normalt er tilstrækkelig vandføring i denne periode vil vandløbene ikke blive påvirket af grundvandssænkningen. Det er kommunens vurdering, at dette er sikret ved at indsætte vilkår nr. 14.

Desuden fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at en del af projektområdet er udpeget som område, hvor der ikke er risiko for okkerudledning (okker klasse 4), at den øvrige del ikke er okkerklassificeret, og at det nærmeste område med okker ligger ca. 500 meter øst for projektområdet. Det må dog kunne forventes, at oppumpet grundvand vil kunne indeholde okker. For at sikre at oppumpet vand med okkerindhold ikke udledes til målsatte og § 3-beskyttede vandløb og søer i nærheden, skal udledningen udføres ved nedsivning på de omkringliggende marker i umiddelbar nærhed af oppumpningsstedet og i fornøden afstand til grøfter og vandløb. Ansøger har fået udarbejdet et notat om bl.a. hvordan nedsivning inden for lokalplanområdet kan lade sig gøre²⁵. Af notatet fremgår, at det på baggrund af en analyse af terrænforholdene og de geologiske aflejringer vurderes, at det vil være muligt at tilbageholde og nedsive en vandmængde svarende til 340 m³/time i lavninger inde for lokalplanområdet. Det fremgår, at denne vurdering er foretaget på et worst-case grundlag, og at der er størst risiko for overløb i notatets delområde 4, der ligger tættest på de to sydligste vindmøllers placering. Det anbefales, for at sikre at der kan ske optimal nedsivning i delområde 4, at der stilles vilkår om at der ikke kan grundvandssænkes ved vindmølle nr. 1 og vindmølle nr. 3 på samme tid.

Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er risiko for udledning af okker, miljøforurenende stoffer eller kemi til beskyttede vandløb eller søer, såfremt der ikke sker nedsivning af oppumpet grund-

²⁴ Midlertidig grundvandssænkning i anlægsfasen for Blåhøj Vindmøllerne, Natura 2000-konsekvensvurdering, 25. november 2022, punkt 8 Vurdering, side 12.

²⁵ Vindmøller Blåhøj, Vurdering af opmagasinering og nedsivning inden for lokalplanområdet af 11. august 2021.

vand fra vindmølle nr. 1 og vindmølle nr. 3 samtidigt. Kommunen har derfor indsat vilkår nr. 13 i nærværende tilladelse.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, at:

"Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at Ikast-Brande Kommune har forholdt sig til tilstrækkeligt til påvirkningen ved udledning af okker, for så vidt angår de § 3-beskyttede vandløb, i § 25-tilladelsens begrundede konklusion. Nævnet har lagt vægt på, at Ikast-Brande Kommune i den forbindelse har vurderet, at oppumpet grundvand vil kunne indeholde okker. Det fremgår ligeledes, at det på baggrund af en analyse af terrænforholdene og de geologiske aflejringer vurderes, at det vil være muligt at tilbageholde og nedsive en vandmængde svarende til 340 m³/time i lavninger inde for projektområdet. Det fremgår, at denne vurdering er foretaget på et worst-case grundlag, og at der er størst risiko for overløb i notatets delområde 4, der ligger tættest på de to sydligste vindmøllers placering. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at Ikast-Brande Kommune på baggrund af miljøkonsekvensrapporten i § 25-tilladelsens vilkår 13 har stillet krav om, at der ikke kan ske grundvands-sænkning ved vindmølle 1 og 3 samtidigt af hensyn til nedsivningskapaciteten i området, og kommunen har på den baggrund vurderet, at der ikke er risiko for udledning af okker, miljøforurenende stoffer eller kemi til beskyttede vandløb eller søer."

Der vurderes, at der med de fastsatte vilkår ikke sker påvirkning og forringelse i et eller flere kvalitetselementer af målsatte vandforekomster herunder søer, vandløb og grundvand som følge af projektet, samt at projektet ikke vil hindre målopfyldelse i vandforekomsterne. Da der ikke sker en påvirkning, er neutralisering senere i planperioden ikke relevant.

Landskabet og opstillingsmønster

Landskabet omkring projektområdet fremstår som fladt til jævnt, og med flere mindre bakkeøer omkring i landskabet, der er derfor et varieret udsyn. Udsynet varierer mellem vidtstrakte udsigter og lukkede landskabsrum, som er skabt af terræn og bevoksning. Det vil derfor også variere meget, hvor synlige vindmøllerne er i landskabet, da dette afhænger af hvorfra beskueren ser vindmøllerne. Hvis beskueren står i et område med vidtstrakte udsigter, vil vindmøllerne nogle steder i landskabet få en betydelig placering, mens vindmøllerne i andre sammenhænge næsten vil kunne skjules af bevoksningen og dermed få en mere ubetydelig placering. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at det ikke er muligt at finde en placering til vindmøllerne, hvor de fra alle vinkler vil være skjult i landskabet.

Angående opstillingsmønsteret, så fremgår det af § 2, stk. 4, i bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller²⁶, at vindmøller opstillet i grupper skal opstilles i et i forhold til landskabet let opfatteligt geometrisk mønster. Derudover fremgår det af vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller²⁷, at vindmøller opstilles sædvanligvis med en indbyrdes afstand på 3–5 gange rotordiameteren. For grupper med 3 til 4 møller *anbefales* opstilling i lige rækker med en afstand mellem møllerne på 3–4 gange rotordiameter. Ikast-Brande Kommune konstaterer, at det fremgår af bekendtgørelsen, at opstillingen skal være et geometrisk let genkendeligt mønster, mens opstillingsmønstre som fremgår af vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller alene er *vejledende*. Kommunen bemærker, at kravet om let opfatteligt geometrisk mønster må opfattes som et krav om, at opstillingen *samløst* fremstår med et let opfatteligt mønster.

Desuden er det fastsat i § 3 i bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, at projektområdet hvor vindmøllerne opstilles, skal tilpasses den konkrete vindmøllegruppe. Det er dog en forudsætning for meddelelse af tilladelse, at opstillingen tager størst muligt hensyn til nabobeboelser og til de øvrige interesser, der er knyttet til anvendelse af det åbne land, herunder natur, landskab, kulturhistoriske værdier og landbrug²⁸.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at projektområdet ud over at være afgrænset af hensynet til naturinteresser, ligeledes er afgrænset af hensyn til afstanden til omkringliggende beboelser. Det er således ikke muligt at placere møllerne på en lige linje, da afstandskravet til beboelsejendomme dermed ikke vil blive overholdt for mindst én mølle. Opstillingsmønsteret er derfor nøje valgt ud fra disse hensyn, således der tages mest muligt hensyn til alle interesser.

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at der altid vil kunne findes en vinkel, hvorfra opstilling af vindmøller i en trekant vil fremstå vanskeligt at opfatte som visuelt harmonisk, men kommunen bemærker, at dette netop afhænger af vinklen som vindmøllerne anskues fra. Ansøger har udarbejdet visualiseringer af projektet fra flere steder i området, og det er kommunens opfattelse, at visualiseringerne er retvisende. Det er endvidere

²⁶ Bekendtgørelse nr. 923 af 6. september 2019 om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller.

²⁷ Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, Naturstyrelsen 2015, punkt 4.2 Opstilling i et letopfatteligt geometrisk mønster.

²⁸ Se også Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 5. december 2011, sagsnr. NMK-34-00020.

kommunens opfattelse, at visualiseringerne viser, at et opstillingsmønster i en trekant fuldt ud opfylder kravet til geometrisk letgenkendelighed, og at vindmøllerne dermed også vil blive opfattet som et samlet anlæg i landskabet. Desuden konstaterer kommunen, at det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse²⁹, at:

”Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Ikast-Brande Kommunes vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, for så vidt angår miljøkonsekvensrapportens beskrivelse af projektets visuelle og landskabelige påvirkning, jf. lovens bilag 7, jf. § 20, stk. 4. Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en selvstændig vurdering af de landskabelige forhold og den visuelle påvirkning, som vindmøllerne vil have på både befolkningen og i landskabet i både nærzone, mellemzone og fjernzone. Derudover indeholder miljøkonsekvensrapporten en vurdering af opstillingsmønsteret. Vurderingerne er foretaget på baggrund af en række visualiseringer af projektets visuelle påvirkning.

Derudover har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at det af miljøkonsekvensrapporten fremgår, at visualiseringspunkterne er valgt, så de bedst muligt viser forholdene fra det omkringliggende landskab og projektets påvirkning af både naboer og af de landskabelige og kulturhistoriske elementer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at Ikast-Brande Kommune har forholdt sig tilstrækkeligt til projektets visuelle påvirkning i § 25-tilladelsens begrundede konklusion, hvor det fremgår, at bygherre har udarbejdet visualiseringer af projektet fra flere steder i området, og at det er kommunens opfattelse, at visualiseringerne er retvisende. Det er derudover kommunens opfattelse, at visualiseringerne viser, at et opstillingsmønster i en trekant opfylder kravet til geometrisk letgenkendelighed, og at vindmøller dermed vil blive opfattet som et samlet anlæg i landskabet.”

Det er på den baggrund Ikast-Brande Kommunes konklusion, at der kan meddeles tilladelse til opstillingsmønsteret. Herudover er der lagt vægt på, at der er nærmere redegjort for samspillet med de eksisterende vindmøller inden rimelig afstand fra de planlagte vindmøller ved Blåhøj Øst og det øvrige landskabet generelt. Der er således ingen visuelle konflikter med de eksisterende vindmøller med det valgte opstillingsmønster. Det er

²⁹ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 2. september 2022 i sag nr. 22/02601, punkt 3.2.6. Ad 5) Visualiseringer og landskabelig påvirkning.

på den baggrund kommunens vurdering, at det visuelle samspil mellem de planlagte og de eksisterende vindmøller er ubetydeligt.

Påvirkning på nabobeboelser

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at nabobeboelser vil opleve skyggekast fra vindmøllerne. Det fremgår videre, at tre nabobeboelser teoretisk vil få over ti timers udendørs skyggekast årligt, og at der derfor på baggrund af vindmøllernes forventede geometri og meteorologiske data er udført skyggekastberegninger for projektet. Beregningerne har vist, at tre nabobeboelser vil kunne opleve mellem ca. 12 og ca. 22 timers skyggekast årligt.

Derudover fremgår det, at generelt vil beboelser vest for vindmøllerne opleve skyggekast morgen og formiddag, for beboelser nord for vindmøllerne vil skyggekastet være midt på dagen, og for beboelser øst for vindmøllerne vil skyggekastet være sidst på eftermiddagen og om aftenen. Syd for vindmøllerne vil der ikke opleves skyggekast.

Der findes ingen lovgivningsmæssige krav til regulering af skyggekastforhold, men i vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller anbefaler Miljøministeriet, at vindmøller ikke påfører nabobeboelser mere end 10 timers såkaldt reel skyggetid årligt. Ikast-Brande Kommune har i kommuneplanens retningslinjer fra vindmøller direkte fulgt op på dette ved at vedtage, at det ved planlægning af nye vindmøller skal sikres, at boliger til helårsbeboelse ikke udsættes for skyggekast i mere end 10 timer om året. Kravet bliver derfor også indsat som vilkår nr. 18 i nærværende tilladelse.

På baggrund af indsættelse af vilkår nr. 18, konkluderer Ikast-Brande Kommune, at skyggegener fra vindmøllerne er acceptable, og at der kan meddeles tilladelse til projektet. Kommunen har noteret sig, at det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse³⁰, at:

"Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Ikast-Brande Kommunes vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, for så vidt angår miljøkonsekvensrapportens beskrivelse af projektets skyggepåvirkning, jf. lovens bilag 7, jf. § 20, stk. 4.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en redegørelse for de beregninger der er udarbejdet for den skyggepåvirkning projektet vil medføre. Nævnet har

³⁰ Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 2. september 2022 i sag nr. 22/02601, punkt 3.2.8. Ad 7) Skygge.

ligeledes lagt vægt på, at det af miljøkonsekvensrapporten fremgår, at etablering af skyggestop i vindmøllerne forudsætter en mere detaljeret opmåling og beregning af skyggepåvirkningen. Det fremgår derudover, at det efter opstilling af møllerne kan konstateres, om skyggekast kan ramme opholdsarealerne, eller om der er naturlig afskærmning, som vil forhindre skyggegener.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at Ikast-Brande Kommune har forholdt sig tilstrækkeligt til skyggepåvirkningen i § 25-tilladelsenes begrundede konklusion, hvor det fremgår, at tre nabobeboelser vil kunne opleve mellem ca. 12 og 22 timers skyggekast årligt. Kommunen henviser til, at der ikke findes lovgivningsmæssige krav til regulering af skyggekast, men at det af vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller fremgår, at Miljøministeriet anbefaler, at vindmøller ikke påfører nabobeboelser mere end 10 timers såkaldt reel skyggetid årligt. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at kommunen, for at begrænse de skyggegener, miljørapporten beskriver, har fastsat vilkår 17 om, at boliger til helårsbeboelse ikke udsættes for skyggekast i mere end 10 timer om året. Kommunen har på den baggrund vurderet, at skyggegener fra vindmøllerne er acceptable, og at der kan meddeles tilladelse til projektet.”

Derudover fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at afstanden til den nærmeste nabobeboelse er ca. 670 meter. Da afstandskravet fra den enkelte vindmølle til nærmeste nabobeboelse er 4 x vindmøllens højde, og vindmøllerne kan være op til 167,5 meter høje, er afstandskravet lige netop opfyldt. For at sikre, at afstandskravet opfyldes, har Ikast-Brande Kommune indsat vilkår nr. 10 og vilkår nr. 11 i tilladelsen. Særligt vilkår nr. 11 skal sikre, at afstanden opmåles i forbindelse med opsætningen af vindmøllerne af en professionel aktør. Kommunen vurderer, at vilkåret er tilstrækkeligt til at sikre, at afstandskravet overholdes.

Samlet vurdering

Ikast-Brande Kommune samlede vurdering er, at vilkårene for tilladelsen sikrer at projektet ikke medfører en væsentlig indvirkning på miljøet, og at der derfor kan meddeles tilladelse. Det er på baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderet, at der ikke er behov for særskilt overvågning.

Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside den **** . ** 2023**.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlige interesse i sagen udfald, og af landsdækkende foreninger og orga-

nisationer der har som formål at beskytte natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside. Klagefristen udløber dermed den **** . ** 2023**.

Klagen skal indgives via Klageportalen, som ligeledes kan findes på www.naevneneshus.dk. En klage er først indgivet, når den er tilgængelig i Klageportalen. I klageportalen sendes klagen automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, vil kommunen indsende sin udtalelse om sagen til Klageportalen, samt det materiale der har ligget til grund for afgørelsen. Klager vil få besked om dette via klageportalen.

Når der indsendes en klage, skal der samtidigt betales et gebyr, som opkræves via betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet påbegynder ikke behandlingen af klagen, før gebyret er betalt. Hvis nævnet giver helt eller delvist medhold i klagen, vil gebyret blive tilbagebetalt. Gebyret for private klager er på 900 kr., og for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder er 1.800 kr. Vejledning om klageforløb og gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan afvise klagen, hvis den sendes uden om klageportalen, medmindre klager er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis klager ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Miljø og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om klager kan fritages for at bruge klageportalen.

Afgørelsen kan indbringes for domstolene jf. miljøvurderingslovens § 54. En evt. retssag skal være anlagt senest 6 måneder efter afgørelsen er meddelt adressaten. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen fra offentliggørelsen. Hvis afgørelsen er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, vil fristen for at anlægge sag ved domstolene være 6 måneder fra offentliggørelsen af nævnets afgørelse.

Opsættende Virkning

En eventuel klage over § 25-tilladelsen har ikke opsættende virkning, men udnyttelsen af § 25-tilladelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet kan tillægge klagen opsættende virkning, herunder kræve igangsat arbejde standset, og ændre afgørelsen, jf. miljøvurderingslovens § 53.

Med venlig hilsen

Birgitte Hansen
Miljømedarbejder

Sendes til:

Danmarks Naturfredningsforening: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk ,
lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk , ikast-brande@dof.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund:
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Friluftsrådet Midtvestjylland: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Miljøstyrelsen: mst@mst.dk

UDKAST